

Jaké by měly být priority v populační politice?

Technické parametry

Výzkum:	<i>Naše společnost 2006, v06-11</i>
Realizátor:	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR</i>
Projekt:	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR</i>
Termín terénního šetření:	<i>6. – 13. 11. 2006</i>
Výběr respondentů:	<i>Kvótní výběr</i>
Kvóty:	<i>Region (Oblasti NUTS 2), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
Zdroj dat pro kvótní výběr:	<i>Český statistický úřad</i>
Reprezentativita:	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
Počet dotázaných:	<i>1092</i>
Metoda sběru dat:	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem</i>
Výzkumný nástroj:	<i>Standardizovaný dotazník</i>
Otázky:	<i>ES.4, ES.5</i>
Zveřejněno dne:	<i>11. ledna 2007</i>
Zpracoval:	<i>Jan Červenka</i>

Součástí listopadového šetření Centra pro výzkum veřejného mínění byla otázka zjišťující názory na zavádění či uplatňování opatření, která by se dala obecně nazvat propopulačními.¹

Tabulka 1: Souhlas se zaváděním či uplatňováním propopulačních opatření (v %)

opatření	rozhodně pro	spíše pro	spíše proti	rozhodně proti	neví	2006 +/-	2004 +/-
prodloužení mateřské dovolené s pobíráním 69 % platu	30	42	14	3	11	72/17	81/12
snížení daní pro osoby s nezaopatřenými dětmi	34	53	6	1	6	87/7	91/5
zvýšení počtu jeslí	13	35	25	9	18	48/34	41/39
zvýšení počtu mateřských školek	19	47	14	3	17	66/17	55/26
podpora pružné pracovní doby nebo zkrácených úvazků pro rodiče s malými	39	51	4	0	6	90/4	92/4
zvýšení porodného při narození dítěte	23	37	22	9	9	60/31	85/9
společné zdanění manželů	32	41	6	2	19	73/8	73/7
zvýšení přídavků na děti	32	44	13	3	8	76/16	89/7
provozování družiny u každé základní školy	28	50	6	2	14	78/8	82/8
novomanželské půjčky	46	41	5	1	7	87/6	91/5

¹ Otázka: „Co si myslíte o následujících opatřeních? Jste pro nebo proti, aby byla uplatňována či zaváděna?“ (dále viz tabulku 1)

Jak ukazuje tabulka 1, téměř všechna opatření mají v součtu variant odpovědí „rozhodně pro“ a „spíše pro“ nadpoloviční podporu dotázaných. Souhlas padesáti procent účastníků výzkumu nedosáhla jediná položka „zvýšení počtu jeslí“, kterou podpořilo 48 % respondentů. I v tomto případě však hlasy pro převažovaly celkem zřetelně nad postojem opačným. Přes 80 % dotázaných pak vyjádřilo souhlas s podporou pružné pracovní doby nebo zkrácených úvazků pro rodiče s malými dětmi, s novomanželskými půjčkami a snížením daní pro osoby s nezaopatřenými dětmi. Mezi 70 - 80 % pak byla podpora v případě prodloužení mateřské dovolené s pobíráním 69 % platu, společného zdanění manželů, zvýšení přídavků na děti a provozování družin při každé základní škole. Asi dva ze tří respondentů se vyjadřovali pro zvýšení počtu mateřských škol, tři pětiny by uvítaly zvýšení porodného při narození dítěte.

Porovnáme-li stávající výsledky s výzkumem uskutečněným před dvěma lety, můžeme zřetelně pozorovat vzestup podpory v případě zvyšování počtu mateřských škol a jeslí a naopak pokles podpory v případě kroků spojených s vyplácením finančních prostředků rodinám s dětmi, jako jsou přídavky na děti, porodné či delší mateřská dovolená spojená s pobíráním 69 % posledního platu. Ostatní změny byly statisticky nevýznamné nebo pouze marginální.

Z podrobnější analýzy vyplynulo, že až na výjimky, jako je společné zdanění manželů či novomanželské půjčky, u kterých rozdíl nebyl statisticky významný, všechna příslušná opatření častěji podporují ženy. V případě některých opatření se pak projevovala tendence klesající podpory s rostoucím věkem, pokud byly v potaz brány věkové kategorie od 20 let.

V dalším kroku měli respondenti z opatření uvedených v tabulce 1 vybrat ta, jejichž zavádění či uplatňování by mělo být nejvyšší prioritou vlády.²

Tabulka 2: Opatření, která by měla být prioritou vlády

	11/2004	11/2006
snížení daní pro osoby s nezaopatřenými dětmi	39	47
podpora pružné pracovní doby nebo zkrácených úvazků pro rodiče	37	42
novomanželské půjčky	38	41
prodloužení mateřské dovolené s pobíráním 69 % platu	46	40
zvýšení přídavků na děti	45	35
společné zdanění manželů	21	28
zvýšení porodného při narození dítěte	26	15
provozování družiny u každé základní školy	10	11
zvýšení počtu mateřských školek	3	11
zvýšení počtu jeslí	3	5
žádné	3	1
neví	13	5
bez odpovědi	16	19
celkem %	300	300

Pozn.: Procenta ve sloupci. Vzhledem k tomu, že každý respondent mohl uvést až tři položky, činí součet všech možných odpovědí 300 %.

Jak ukazují údaje v tabulce 2, zřetelně nejvyšší počet hlasů jako prioritní opatření získalo snížení daní pro osoby s nezaopatřenými dětmi, za kterým v nepatrných odstupech následovala podpora pružné pracovní doby nebo zkrácených úvazků pro rodiče, novomanželské půjčky a prodloužení mateřské dovolené s pobíráním 69 % platu, jež za jednu ze tří priorit označily téměř shodně dvě pětiny dotázaných. Více než třetina k prioritám zařadila zvýšení přídavků na děti, více než čtvrtina společné zdanění manželů. Porodné, družiny, mateřské školy či jesle se mezi vybranými prioritami objevovaly řidčeji.

² Znění otázky: Pokud byste měl vybrat z nabízených opatření ta, jež by měla být nejvyšší prioritou vlády, která by to byla? Vyjmenujte maximálně tři.

V porovnání s rokem 2004, kdy se uskutečnil výzkum srovnatelný s prezentovanými daty, se pořadí priorit a velikost podpory jednotlivých položek poněkud změnilo. Vyšší podporu tentokrát zaznamenaly položky spojené s možností aktivně vydělávat a kombinovat práci s rodinnými povinnostmi, což se týká snižování daní pro rodiny s nezaopatřenými dětmi, společného zdanění manželů, pružné pracovní doby nebo i zvýšení počtu mateřských škol. Naopak pokles se projevil u zvyšování porodného či přídatků na děti a prodlužování placené mateřské dovolené.